

КРИТЕРИИ И СКАЛА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ ПО ЧУЖДИ ЕЗИЦИ

английски, испански, френски, немски и руски език
за учебната 2026/2027 година

Критериите са съобразени със Закона за предучилищното и училищното образование, Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците (в действащата редакция), Наредба № 5 от 30.11.2015 г. за общообразователната подготовка, действащите учебни програми на МОН и нивата на Общата европейска езикова рамка (CEFR), когато са приложими.

Приети с решение на Педагогическия съвет, Протокол № 19/09.09.2026 г.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Оценяването по чужд език установява степента на постигане на очакваните резултати от обучението и подпомага развитието на комуникативната компетентност на учениците. То обхваща възприемане, създаване и взаимодействие чрез езика в устна и писмена форма.

При оценяването се спазват следните принципи:

- обективност, прозрачност и предварително оповестени критерии;
- съответствие с конкретната учебна програма, клас, ниво и поставена задача;
- балансирано оценяване на четене, слушане, говорене и писане, както и на лексико-граматичната компетентност;
- оценяване на способността за реална комуникация, а не само на изолирани езикови знания;
- ясна обратна връзка за силните страни и областите за подобрене;
- съобразяване на изискванията с нивата на CEFR, когато конкретната учебна програма е обвързана с тях;
- академична почтеност и доказуем личен принос при писмени работи, проекти и презентации.

Форми на оценяване

- писмено изпитване и тест;
- устно изпитване;
- задачи за слушане с разбиране;
- задачи за четене с разбиране;
- устно взаимодействие – диалог, дискусия, ролеви ситуации;
- устно изложение – монолог, описание, презентация;
- създаване на писмен текст – писмо, имейл, есе, статия, разказ, съчинение и други жанрове според учебната програма;
- проект, презентация, портфолио или друг практически/дигитален продукт.

Минималният брой текущи изпитвания и формирането на срочна и годишна оценка се определят по действащата редакция на Наредба № 11/2016 г. и не се фиксират в този документ чрез стойности, които могат да бъдат нормативно променени.

II. КОЛИЧЕСТВЕН И КАЧЕСТВЕН ПОКАЗАТЕЛ

Оценката съдържа количествен и качествен показател. Качествените оценки са: Отличен (6), Много добър (5), Добър (4), Среден (3) и Слаб (2).

Когато количественият показател не е цяло число, качественият показател се определя съобразно действащите диапазони по Наредба № 11/2016 г.

Оценка	Общо равнище	Характеристика
Слаб (2)	Непостигнато	Не постига минималните очаквани резултати. Лексикалният и граматичният ресурс е недостатъчен;

Оценка	Общо равнище	Характеристика
		комуникацията е силно затруднена или невъзможна.
Среден (3)	Минимално	Постига основните очаквани резултати в ограничен кръг познати ситуации. Допуска чести грешки и се нуждае от подкрепа.
Добър (4)	Добро	Постига преобладаващата част от очакваните резултати. Комуникира успешно в познати ситуации, но допуска неточности и понякога се нуждае от подкрепа.
Много добър (5)	Много добро	Постига почти всички очаквани резултати. Използва езика уверено, самостоятелно и адекватно, с отделни несъществени грешки.
Отличен (6)	Отлично	Постига напълно очакваните резултати. Използва богат и уместен езиков ресурс, комуникира свободно, аргументирано и самостоятелно.

III. ОЦЕНЯВАНЕ НА ПИСМЕНО ИЗПИТВАНЕ / ТЕСТ

Писмените изпитвания се оценяват чрез предварително определена точкова система. Всяка задача има ясно посочена максимална стойност, а скалата за превръщане на точките в оценка се съобщава предварително или е изписана върху самата работа.

Не се препоръчва универсално прилагане на формулата „получени точки $\times$ 6 / максимален брой точки“, тъй като тя може да даде стойности под минималната оценка 2 и не отчита различната тежест на задачите. При необходимост учителят използва предварително утвърдена процентна или точкова скала.

- При задачи с избираем отговор се оценява точността на избора.
- При задачи със свободен отговор се оценяват съдържателната точност, езиковата коректност и пълнотата според условието.
- При интегрирани задачи може да се поставя различна тежест на съдържание, лексика, граматика и комуникативна адекватност.
- Скалата трябва да бъде еднакво приложима към всички ученици, изпълнили съответната работа.

IV. КРИТЕРИИ ПО ЕЗИКОВИ УМЕНИЯ

1. Слушане с разбиране

- разбира общия смисъл на текста;
- извлича конкретна информация;
- разпознава отношение, намерение и позиция на говорещия според нивото;
- следи логическата последователност и ключовите детайли;
- изпълнява точно поставената задача.

2. Четене с разбиране

- разбира основната идея и структурата на текста;
- намира и съпоставя конкретна информация;
- прави изводи от контекста;

- разпознава гледна точка, тон и комуникативна цел според нивото;
- използва подходящи стратегии за работа с непозната лексика.

3. Говорене – устно изложение и взаимодействие

- съответствие със задачата и темата;
- яснота, логичност и свързаност на изказването;
- богатство и точност на лексиката;
- граматична точност и разнообразие;
- произношение, ударение и интонация, без да се изисква имитация на носител на езика;
- умение за започване, поддържане и приключване на взаимодействие;
- реакция на въпроси, реплики и различни гледни точки;
- комуникативна ефективност – грешките не трябва да възпрепятстват разбирането.

4. Писане

- изпълнение на комуникативната задача и покриване на всички съдържателни точки;
- спазване на жанра, формата и зададения обем;
- ясна структура, логическа последователност и свързаност;
- подходяща и достатъчно разнообразна лексика;
- граматична точност и разнообразие на конструкциите;
- правопис и пунктуация според нормите на съответния език;
- подходящ регистър и стил;
- самостоятелност и оригиналност на текста.

V. КРИТЕРИИ ЗА ПИСМЕН ТЕКСТ

Препоръчителна аналитична рубрика: 30 точки.

Критерий	Описание	Макс. точки
Съдържание	Съответства на темата и изпълнява комуникативната задача; развива необходимите идеи и детайли.	8
Организация и свързаност	Текстът е логично структуриран; използвани са подходящи свързващи средства.	4
Формат, регистър и обем	Спазени са жанровите изисквания, комуникативната ситуация и зададеният обем.	3
Граматика	Използва правилно и достатъчно разнообразно граматичните структури за съответното ниво.	6
Лексика	Използва точна, уместна и достатъчно разнообразна лексика.	6
Правопис и пунктуация	Спазва основните правописни и пунктуационни норми; грешките не затрудняват разбирането.	3

При по-кратка задача рубриката може да бъде пропорционално адаптирана към 20 точки, без да се променя логиката на критериите.

VI. КРИТЕРИИ ЗА УСТНО ИЗПИТВАНЕ

Критерий	Какво се оценява	Препоръчителна тежест
Изпълнение на задачата	Пълнота, релевантност и способност за поддържане на	Водеща

Критерий	Какво се оценява	Препоръчителна тежест
	комуникацията.	
Организация	Логическа последователност, свързаност и яснота на изказването.	Основна
Лексика	Точност, разнообразие и уместност.	Основна
Граматика	Точност и разнообразие на структурите.	Основна
Произношение	Разбираемост, ударение, интонация и плавност.	Подкрепяща
Взаимодействие	Реакция на събеседника, задаване/отговаряне на въпроси, поддържане на диалог.	Основна

Дескриптори по шестобалната система

Слаб (2): Изказването е силно ограничено или несвързано; лексикалните и граматичните грешки често блокират комуникацията; ученикът не може да изпълни задачата дори с подкрепа.

Среден (3): Изпълнява основна част от задачата с ограничен речников и граматичен ресурс; речта е разбираема на места, но изисква честа подкрепа.

Добър (4): Комуникира успешно в познати ситуации; развива основните идеи, допуска грешки, които обикайно не пречат на разбирането.

Много добър (5): Комуникира уверено и самостоятелно; използва подходяща лексика и разнообразни конструкции; допуснатите грешки са несъществени.

Отличен (6): Комуникира свободно, точно и гъвкаво; развива и аргументира идеи, използва богат езиков ресурс и успешно управлява взаимодействието.

VII. ПРОЕКТИ И ПРЕЗЕНТАЦИИ

- съдържанието е точно, релевантно и съобразено с поставената тема;
- езикът е подходящ за съответния клас и ниво;
- презентацията има ясна структура и подходящи визуални материали;
- използваните източници са посочени;
- ученикът представя свободно и не чете механично текста от слайдовете;
- може да отговори на въпроси и да защити съдържанието;
- при екипна работа е видим личният принос на всеки ученик.

VIII. АКАДЕМИЧНА ПОЧТЕНOST И ИЗПОЛЗВАНЕ НА AI

При писмени работи, домашни задания, проекти и презентации ученикът носи отговорност за авторството и достоверността на представения продукт.

- Не се допуска представяне на чужд текст, автоматичен превод или готов продукт като изцяло собствен.
- Когато е разрешено използване на преводач, речник, генеративен AI или друг дигитален инструмент, условията се задават предварително от учителя.
- При използване на AI по разрешена задача ученикът декларира използването му по указания на учителя и запазва личния си принос.
- При съмнение за липса на личен принос учителят може да проведе кратка устна защита или да възложи контролна задача.
- Плагиатството и други форми на академична нечестност се разглеждат съобразно предварително оповестените правила на училището и конкретната задача; не се използва автоматично една и съща санкция без установяване на случая.

IX. ФОРМИРАНЕ НА СРОЧНА И ГОДИШНА ОЦЕНКА

Срочната и годишната оценка се формират по реда на Наредба № 11/2016 г. въз основа на текущите оценки и цялостното постигане на очакваните резултати. Те не са задължително механична средноаритметична стойност.

Учителят отчита представянето в различните езикови дейности, устойчивостта на знанията и уменията, развитието на ученика и степента на самостоятелност при комуникация.

X. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Настоящите критерии се прилагат от учителите по английски, испански, френски, немски и руски език. Те могат да бъдат конкретизирани според класа, езиковото ниво, вида на задачата и специфичните очаквани резултати от съответната учебна програма.

При нормативна промяна или изменение на учебните програми критериите се актуализират.